

контролю, особливо у секторі державних підприємств. Важливо враховувати особливості китайської культури і правової системи, які можуть впливати на бухгалтерський облік і фінансову звітність. Китай продовжує вдосконалювати свої стандарти обліку та прагне до більшої гармонізації з міжнародними стандартами. Зміни в регуляторному середовищі та відносна новизна китайських стандартів створюють виклики для бухгалтерів і фінансових аналітиків, які працюють з китайськими компаніями. Норми бухгалтерського обліку допомагають запобігти переслідуванню підприємствами короткострокових цілей у процесі формування звітної інформації, сприяють сталому розвитку підприємств, покращують якість облікової інформації, розвивають ринки капіталу, прискорюють розвиток професії бухгалтерів та аудиторів, приносять національні стандарти, наближені до міжнародних стандартів. На цьому етапі економічні наслідки конвергентного застосування CAS та IFRS були повністю відображені.

Список використаних джерел:

1. Розвиток бухгалтерського обліку в Китаї: історія та її сучасність. Поточний випуск. URL: <http://global-national.in.ua/archive/7-2015/182.pdf>
2. Розвиток бухгалтерського обліку в Китаї: історія та сучасність. Поточний випуск. URL: <http://global-national.in.ua/archive/7-2015/182.pdf>.
3. Мокринська З. В. - Особливості бухгалтерського обліку в Китаї (2015). libnas | library portal of national academy of sciences of Ukraine. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkhdu_en_2015_10\(1\)__47](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkhdu_en_2015_10(1)__47).

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНИ

Мошковська О. А., д-р екон. наук, професор, Язловецька О. О., здобувач вищої освіти, Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

В останні роки, за рахунок зростання темпів інтернаціоналізації торгівлі та інвестицій, все частіше виникають питання необхідності розуміння особливостей систем бухгалтерського обліку в міжнародному масштабі. Впевнений рух нашої країни до Євросоюзу ще більше їх підсилює.

Франція обрала для себе шлях використання національних стандартів, заснованих на міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ), проте деякі стандарти можуть бути більш деталізовані, ніж МСФЗ. Інтеграція України в ЄС викликала перехід українських стандартів фінансового обліку також на МСФЗ — ця вимога була прописана в угоді про асоціацію з ЄС. Окрім цього, з ростом частки західних інвестицій у вітчизняну економіку, виникла необхідність універсалізації правил бухгалтерського обліку для полегшення ведення бізнесу в Україні.

Бухгалтерський облік у Франції організовується на базі стандартів, розроблених Національною радою з бухгалтерського обліку, створеною в 1957 р., яка працює в тісній взаємодії з міністерствами економіки, фінансів і бюджетів і одночасно незалежно від них. Національна рада є державним органом і формує методичне забезпечення бухгалтерського обліку, засноване, в тому числі, на нормах комерційного та податкового права. В процесі узагальнення даних фінансового обліку національні особливості мають прояв в індивідуальній фінансовій звітності, та, зокрема, в послідовності уявлення показників в бухгалтерському балансі. Економічна діяльність держави підтримується розробленим, добре налагодженим, і використовується протягом тривалого часу, правовим механізмом суспільного (конституційного, цивільного, адміністративного, фінансового, податкового та ін.) і приватного (сімейного, сільськогосподарського, підприємницького та ін.) права. У зв'язку з вищезазначеним система бухгалтерського обліку на підприємствах Франції спирається на такі закони, як Торговий кодекс, Закон про торгівлі товариства (1966 г.), Закон про кооперацію (1972 р), Закон про національні компанії (1970р), податкове законодавство [1].

Як у Франції, так і в Україні облік регламентується державою, хоча у французькій системі - це абсолютне керування державою облікових процесів. Правила складання звітності для французьких організацій розроблені таким чином, щоб формувати вхідну інформацію для національної системи рахівництва, за допомогою якої держава контролює економіку.

Роль держави в регулюванні бухгалтерського обліку у Франції має прояв в створенні ряду державних і спеціалізованих організацій, які беруть безпосередню участь в регламентації обліку. Державною організацією, що визначає нормативно-правову базу національного бухгалтерського обліку, є орган законодавчої влади - Парламент Франції.

У Франції цілі обліку та звітності мають головний характер. Їм підпорядковані принципи, яким, у свою чергу, підпорядковані методики обліку. В Україні завдання і принципи обліку також відіграють основну роль.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Порядок ведення бухгалтерського обліку і складання звітності в банках установлюється Національним банком України відповідно до законодавства.

Щодо форм ведення бухгалтерського обліку, то в Україні виділяють чотири основні:

1. Меморіально-ордерна система (складання проводки для кожного первинного документа, потім ці ордери реєструються в реєстраційному журналі і в Головній книзі).

2. Журнально-ордерна система (відображення операцій у журналах, згрупованих за окремими синтетичними рахунками. Записи робляться в

журналі, що відноситься до рахунку, який дебетується, при цьому вказується тільки сума проводки і кредитований рахунок).

3. Автоматизована система (перенесення даних на машинні носії (шляхом ручного або автоматизованого введення первинної інформації), після чого подальша обробка інформації аж до отримання звітності здійснюється в електронній формі).

4. Спрощена система для підприємств малого бізнесу (дозволяє здійснювати реєстрацію первинних документів безпосередньо у відомостях для аналітичного обліку, а підсумки за відомостями реєструвати в книзі (журналі) господарських операцій).

Усі ці форми мають рекомендаційний характер, і підприємству надається право розробляти систему. В той час у Франції має місце централізована форма ведення бухгалтерського обліку, яка складається з наступних етапів:

1. Ведення спеціальних допоміжних журналів і аналітичних рахунків на основі первинних документів;

2. Перенесення підсумків допоміжних журналів до зведеного Журналу, потім в Головну книгу синтетичних рахунків в кінці місяця;

3. Складання оборотних відомостей по аналітичних рахунках;

4. Складання перевірного балансу;

5. Перевірка правильності записів шляхом зіставлення підсумків записів по синтетичних і аналітичних рахунках, по допоміжному і зведеному журналам.

У результаті вищезазначених операцій складається баланс і рахунки результатів (це основні звітні документи). Головна риса такої форми обліку - відділення аналітичного обліку, який розглядається в якості допоміжного, від синтетичного обліку або, як його називають французькі фахівці, періодичного централізованого обліку.

Всі французькі компанії ведуть бухгалтерський облік на основі PCG (Plan Comptable General — Загальний план рахунків бухгалтерського обліку). Згідно з положенням, передбаченим PCG, обліковий запис (реєстрація в журналі) робиться на основі стандартизованих і уніфікованих первинних документів. Слід зазначити, що PCG ліг в основу світових облікових систем: за різними даними, його використовують від 60 до 80 країн світу [2].

Бухгалтерський баланс Франції містить інформацію про фінансовий стан компанії, необхідну для оцінки економічних ресурсів, фінансової структури компанії, її ліквідності і платоспроможності, а також для оцінки здатності компанії пристосуватися до змін в економічних процесах країни.

Особливістю офіційного балансового звіту французьких компаній є те, що він являє собою функціональний тип балансу в активі і юридичний - в пасиві.

В Україні нормативно-правовим актом бухгалтерського обліку є П(С)БО — Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Однією з основних принципових відмінностей П(С)БО від МСФЗ є жорстка регламентація дій бухгалтера. В українському бухгалтерському обліку є єдиний План рахунків, який є обов'язковим для застосування всіма суб'єктами господарської діяльності. П(С)БО традиційно орієнтуються на запити регулюючих органів (податкова служба та інші), в той час як МСФЗ головним

чином орієнтовані на користувачів, які мають дійсний чи потенціальний фінансовий інтерес до суб'єкта звітності: акціонерів, інвесторів, контрагентів.

Однією з ознак схожості систем бухгалтерського обліку України і Франції є використання континентальної моделі. Вона передбачає тісний зв'язок бізнесу з банками, які в основному і задовольняють потреби фінансових компаній. Бухгалтерський облік регламентується законодавчо, характеризується значним консерватизмом. Орієнтація на управлінські запити кредиторів не є пріоритетним завданням обліку. Навпаки, облікова політика спрямована, насамперед, на задоволення вимог уряду, зокрема щодо оподаткування згідно з національним макроекономічним планом. Крім того, уряди цих країн вимагають публікувати деяку інформацію про компанії, тому останні змушені готувати фінансову звітність, проте в менш деталізованому вигляді, ніж це потрібно для захисту інтересів кредиторів [3].

Достатній вплив на обидві країни мала Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 26 червня 2013 року «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язану звітність певних типів підприємств», спрямована на гармонізацію європейського бухгалтерського обліку шляхом досягнення порівнянності показників фінансової звітності при досягненні балансу між необхідною користувачам інформацією та тягарем зобов'язань, покладених на підприємства. Вона заснована на принципі «спочатку подумай про малий бізнес». Була змінена класифікація, що розширила спектр підприємств, які можуть бути класифіковані як малі, а вони, в свою чергу, звільнялися від аудиту; також скоротились вимоги до складання звітності; держави-члени ЄС отримали право вимагати від малих підприємств додаткове розкриття інформації у вигляді пояснень з метою уникнення невідповідного адміністративного тягаря. Застосування даної Директиви дало альтернативу компаніям залучати інвестиції, не виходячи на фондовий ринок і не використовуючи МСФЗ [4].

Щодо відмінностей, то у французькій системі створені державою сприятливі умови для фірм виключають прагнення комерційних структур активізувати свою діяльність за кордоном, в Україні така тенденція відсутня.

Важливим фактором є те, що у Франції окремі суб'єкти господарювання можуть вести просту бухгалтерію, більш великі організації зобов'язані вести повноцінний бухгалтерський облік. В Україні ведення обліку у всіх організаціях є обов'язковим.

Французька система за невиконання певних законодавчих вимог не передбачає штрафних санкцій. В той час за Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV порушення норм ведення бухгалтерської звітності веде за собою відповідальність [5].

Отже, українська система обліку багато в чому схожа з французькою, хоча і має ряд відмінностей. Як у Франції, так і в Україні облік регламентується державою, хоча у французькій системі - це абсолютне керування державою облікових процесів. Існує і ряд відмінностей у формі ведення бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Дударчук І.В. Французька система обліку, її особливості, переваги та недоліки. Київ, 2015. URL: https://revolution.allbest.ru/audit/00725571_0.html
2. Скрипник Н.В. План рахунків, як компонент облікової політики на підприємствах малого та середнього бізнесу: тенденції в Україні і за кордоном: стаття. Чернівці. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/163/244>
3. Моделі бухгалтерського обліку. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посібник. 2004. URL: <https://library.if.ua/book/46/3216.html>
4. Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язану звітність певних типів підприємств. Директива 2013/34/ЄС від 26.06.2013 р. *Європейський Парламент і Рада*. URL: <https://www.pard.ua/download.php?downloadid=1085>
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed19990716#Text>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Нагірна О. В., канд. екон. наук, доцент, Висоцька І. Б., канд. екон. наук, доцент, Львівський державний університет внутрішніх справ

Українська банківська система стикнулася з значними викликами після початку вторгнення російського агресора та війни, яка призвела до руйнування нашої країни. Несприятливі умови суттєво ускладнили функціонування банків, але поступово вони адаптуються до нових реалій.

Після введення воєнного стану, були встановлені певні обмеження в банківській системі:

1. Максимальний ліміт для зняття готівки в Україні становить 100 тисяч гривень на добу.
2. Ліміт для зняття готівки за кордоном обмежений на рівні 12,5 тисяч гривень на тиждень.
3. У разі безготівкових розрахунків за кордоном, максимальна сума обмежена до 100 тисяч гривень на місяць [1].

Багато банків розпочали надавати кредитні канікули ще в лютому-березні 2022 року та не вимагали оплати відсотків за кредитами протягом 3-6 місяців. З плином часу, нарахування відсотків відновили, і кредитні канікули завершилися. Наразі відсутні штрафи та пені за несвоєчасні платежі за кредитами, але все ж нараховуються відсотки.

Картки, які вже припинили свою дію, автоматично продовжуються, але користувачі мають можливість замовити нову фізичну картку або оформити віртуальну картку через банківського агента.

Згідно з законодавством, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб надає гарантії щодо повного відшкодування грошових вкладів фізичних осіб під час дії воєнного стану в Україні та протягом трьох місяців після завершення воєнного стану. Після закінчення цього тримісячного періоду, після завершення